

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ประสิทธิภาพงานก่อสร้าง เริ่มต้นสนใจอย่างจริงจังหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง เมื่อต้องมีการสร้างอาคารที่ถูกทำลายจากสงคราม เป็นการพัฒนาประเทศให้กลับคืนสู่สภาพเดิมให้เร็วที่สุด ดังนั้น ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอ การศึกษาแนวความคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ที่มีผู้วิจัยและนำเสนอมาก่อน

2.1 ความหมายของประสิทธิภาพงานก่อสร้าง

ประสิทธิภาพงานก่อสร้าง โดยทั่วไป ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

Thomas, et al. (1990) กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพในแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ ในทอมของหน่วยการเงินดังสูตรของศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทยแต่ระบุว่าจะมีประโยชน์ในการตัดสินใจเฉพาะเจ้าของโครงการ ดังนั้น จึงเสนอสูตรที่ใช้ได้ทั้งเจ้าของโครงการ และผู้รับเหมา ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ประสิทธิภาพ} &= \frac{\text{ผลผลิต (Output)}}{\text{(แรงงาน + เครื่องจักร + วัสดุ)}} && \text{หรือ} \\ &= \frac{\text{พื้นที่เป็นตารางเมตร}}{\text{หน่วย เงิน}} \end{aligned}$$

แต่ในโครงการก่อสร้างผู้รับเหมา สนใจเฉพาะประสิทธิภาพแรงงาน ดังสูตร

$$\text{ประสิทธิภาพแรงงาน} = \frac{\text{ผลผลิต}}{\text{ต้นทุนแรงงาน}} \quad \text{หรือ}$$

$$\text{ประสิทธิภาพแรงงาน} = \frac{\text{ผลผลิต}}{\text{ชั่วโมงทำงาน}} \quad \text{หรือ}$$

$$\text{ประสิทธิภาพแรงงาน (หน่วย)} = \frac{\text{ต้นทุนแรงงานหรือชั่วโมงทำงาน}}{\text{ผลผลิต}}$$

2.2 การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีดังนี้

2.2.1 ด้านการจัดการงานสนาม (Site Management)

Forster (1989) ได้กล่าวว่า การวางแผนหน่วยงานก่อสร้าง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานโดยปราศจากการโยกย้าย มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. การรวมวัสดุ ที่ส่งผลกระทบต่องานก่อสร้างไว้เป็นที่เป็นทางจนงานแล้วเสร็จ จะทำให้งานก่อสร้างดำเนินไปได้ตลอดเวลา
2. การปรับปรุงสภาพเวลาการทำงาน เช่น บังคับด้านเสียง ฝุ่น แสงสว่าง
3. การปรับปรุงวัสดุคงเหลือ โดยการสั่งวัสดุในช่วงเวลา สั้น ๆ ถ้าเป็นไปได้
4. ลดขบวนการวัสดุคงคลัง โดยวิธีสมดุลย์ ตารางเวลาที่มีประสิทธิภาพ และ ตำแหน่งห้องเก็บและพื้นที่การกองที่ดี
5. ความปลอดภัยในสนาม
6. การใช้กำลังคนให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

Forster (1989) ยังได้แยกปัจจัย หรือองค์ประกอบที่จำเป็นต้องคำนึงถึงในการวางแผนหน่วยงานก่อสร้างไว้ 9 ประการคือ

1. สาธารณูปโภคของเดิม
2. รั้วรอบโครงการและประตูทางเข้าออก
3. ทางเข้าและทางออก
4. ป้ายสัญญาณ
5. การจัดสำนักงานสนาม
6. โรงเก็บวัสดุ
7. โรงงาน
8. การจัดบริการชั่วคราว
9. ตำแหน่งของเครื่องจักร

นิพนธ์ พันธุ์ศักดิ์ และ วิสุทธิ์ ขาวเขียว (2534) ได้กล่าวไว้ว่า การประสานงานระหว่างกลุ่มดำเนินงานใด จะมีประสิทธิภาพ ควรประกอบด้วยหลักการดังนี้

1. ทุกกลุ่มดำเนินงาน ควรรู้ขอบเขต และหน้าที่หลักในการทำงานของทุกกลุ่มให้ชัดเจน
2. ควรมีการกำหนดระดับความรับผิดชอบของกลุ่มดำเนินงานนี้ต่องานทุกประเภทในรูปแบบของระบบเอกสารเช่น การจัดทำแผนภูมิความรับผิดชอบในการดำเนินงานและประสานงาน
3. การประสานงาน ควรเน้นให้มีการใช้เอกสาร เป็นเครื่องมือสำคัญในการประสานงานระหว่างกลุ่ม ดังนั้นควรมีการวางแผนงานล่วงหน้าว่ากลุ่มดำเนินงานใด ควรจัดทำเอกสารชนิดใดในช่วงเวลาใด ของงานก่อสร้าง และกำหนดวิธีการนำเอกสารดังกล่าว มาติดต่oprสานงานกันอย่างมีระบบที่ชัดเจน

2.2.2 การจัดการด้านวัสดุ (Materials Management)

Tersine และ Campbell (1978) ได้กล่าวไว้ว่า ระบบการจัดการวัสดุเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน (Planning) การได้มาซึ่งวัสดุ (Acquisition) การเก็บรักษาวัสดุ การเคลื่อนย้าย และการควบคุมวัสดุ และผลิตผลท้ายสุด (Control of Materials and Final Products) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) และเงินทุน (Fund) โดยคำนึงถึงเป้าหมายขององค์การด้วย

Chandler (1978) ได้กล่าวไว้ว่า ระบบการจัดการวัสดุก่อสร้าง ประกอบด้วยส่วนสำคัญของงาน 9 ส่วนด้วยกัน คือ

1. การวางแผนให้ได้มาซึ่งวัสดุ
2. การออกไปสั่งซื้อวัสดุ
3. การตรวจสอบวัสดุที่มาถึง ณ หน่วยงาน
4. การจัดวางวัสดุ ณ หน่วยงาน
5. การดำเนินการเกี่ยวกับใบรับของและใบส่งของ
6. การควบคุมการใช้วัสดุ
7. การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้น
8. การจ่ายเงินค่าวัสดุเหล่านั้น
9. การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานระหว่างการก่อสร้าง

Apple (1972) อธิบายครอบคลุมถึงจุดประสงค์ของการมีวัสดุไว้ในสต็อกและ การวางแผน การวางแผน ปัจจัยสำหรับเงื่อนไข ปัญหาการวิเคราะห์วัสดุคงคลัง ชนิดของเครื่องจักรวัสดุคงคลัง ความสำคัญของการออกแบบวัสดุ

ทวีสุข ดวงสุขเกษม (2532) ได้ทำการศึกษาระบบการจัดการวัสดุ สำหรับโครงการก่อสร้างอาคาร โดยได้ทำการศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดการวัสดุและทำการเสนอระบบการจัดการวัสดุเชิงอุดมคติ จึงประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 7 ส่วน ดังนี้คือ

1. การวางแผนการใช้วัสดุ
2. การจัดหาและจัดซื้อวัสดุ
3. การขนส่งวัสดุจากภายนอกโครงการ
4. การรับวัสดุและขนถ่ายลง
5. การเก็บรักษา และควบคุมวัสดุคงคลัง
6. การเบิกจ่ายและเคลื่อนย้ายวัสดุภายในโครงการ
7. การนำวัสดุไปใช้งาน

2.2.3 การจัดการด้านเครื่องจักร (Equipment Management)

Merrihew (1971) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนการบำรุงรักษาเครื่องจักร ที่เหมาะสม จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้นในเวลาเดียวกัน ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของการบำรุงรักษาจะต่ำลง

2.2.4 การจัดการด้านแรงงาน (Manpower Management)

Liu (1991) กล่าวว่า การเพิ่มขึ้นของฝีมือแรงงาน เป็นวิธีการที่จะเพิ่ม ฝีมือแรงงานเฉพาะทางตามความต้องการของงาน การหมุนเวียนงานจะช่วยให้คนงานได้เรียนรู้งานที่แตกต่างกันมากขึ้น ปัจจัยเหล่านี้ต้องเกี่ยวพัน การศึกษา งาน และแรงกระตุ้นของคนงาน ในการเรียนรู้งานใหม่ ๆ ด้วย

2.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้าง

James Choromokos และ Keith E. Mckee (1981) ได้ทำการจำแนกองค์ประกอบ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้าง โดยวิธีการออกแบบสอบถามสำรวจบริษัทก่อสร้างชั้นนำที่ทำการก่อสร้างอาคารสูง งานก่อสร้างทางด้านวิศวกรรมโยธาและงานก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม ได้แบ่งออกได้ 7 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านการจัดการ
2. องค์ประกอบด้านวัสดุ
3. องค์ประกอบด้านงานวิศวกรรม
4. องค์ประกอบด้านเทคนิคการก่อสร้าง
5. องค์ประกอบด้านกฎข้อบังคับของทางราชการและท้องถิ่น
6. องค์ประกอบด้านแรงงาน
7. องค์ประกอบด้านเครื่องจักร

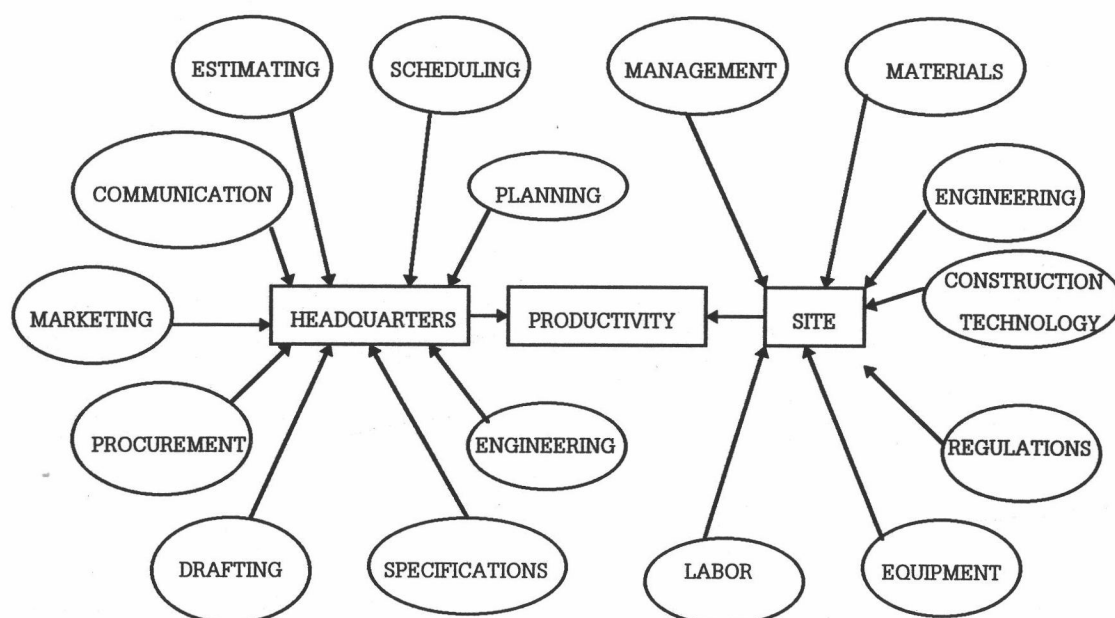
Maloney (1983) ได้แบ่งองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้าง ดังนี้

1. องค์ประกอบในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งจะกำหนด ความซับซ้อนและยุ่ง - ยากจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของแรงงาน
2. องค์ประกอบในการจัดการของฝ่ายบริหารโครงการ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพแรงงาน การจัดการเกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องจักร และข้อมูลในการทำงาน การเรียงลำดับของงาน และจัดวาง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสัมพันธ์กับการจัดการ และจะส่งผลให้ประสิทธิภาพงานต่ำลง
3. องค์ประกอบของกฎระเบียบ เทศบัญญัติส่วนราชการ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพงาน กฎแห่งความปลอดภัยด้านสุขภาพ และการทำงาน พบว่าเป็นส่วนสำคัญที่กระทบต่อประสิทธิภาพแรงงานมาก
4. รูปแบบของการจัดระเบียบขององค์กรแรงงาน

Sumanth (1984) ได้แบ่งกลุ่มองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้าง และเสนอแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพในบริษัท และการจัดระเบียบขององค์กรดังนี้

1. ปรับปรุงข้อกำหนดด้านเทคโนโลยี
2. ปรับปรุงข้อกำหนดด้านวัสดุ
3. ปรับปรุงข้อกำหนดด้านลูกจ้าง
4. ปรับปรุงข้อกำหนดด้านผลิตภัณฑ์
5. ปรับปรุงข้อกำหนดด้านงาน

David Arditi (1985) ได้ทำการศึกษารองคร์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้างโดยใช้แบบจำลองประสิทธิภาพ (Productivity Model) ที่ทำการวิเคราะห์ดังนี้ (ดังแสดงในรูป 2.1)

รูปที่ 2.1 - Productivity Factors Proposed by David Arditi

จากแบบจำลองประสิทธิภาพ (Productivity Model) พิจารณาการแบ่งองค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพ ออกเป็น 2 ส่วนประกอบด้วย

1. องค์ประกอบทางด้าน สำนักงาน แบ่งออกเป็น 9 ส่วน คือ
  - 1.1 ด้านการวางแผน
  - 1.2 ด้านตารางกำหนดเวลา
  - 1.3 ด้านการประมาณราคา
  - 1.4 ด้านการติดต่อ
  - 1.5 ด้านการตลาด
  - 1.6 ด้านการจัดหา
  - 1.7 ด้านงานแบบ
  - 1.8 ด้านรายการประกอบแบบ
  - 1.9 ด้านวิศวกรรม

2. องค์ประกอบทางด้าน งานสนาม แบ่งออกเป็น 7 ส่วน คือ
  - 2.1 ด้านการจัดการ
  - 2.2 ด้านวัสดุ
  - 2.3 ด้านวิศวกรรม
  - 2.4 ด้านเทคนิคการก่อสร้าง
  - 2.5 ด้านกฎข้อบังคับระเบียบทางราชการ
  - 2.6 ด้านเครื่องจักร
  - 2.7 ด้านแรงงาน

James T. O'Connor (1985) ได้ทำการศึกษาขั้นตอนการปรับปรุงองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้าง โดยทำการวิเคราะห์ 2 องค์ประกอบหลักคือ

1. ผลกระทบจากการก่อสร้าง แบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ
  - 1.1 แรงงานในการก่อสร้าง
  - 1.2 ความต้องการด้านวัสดุ
  - 1.3 เครื่องมือและเครื่องจักร
  - 1.4 ข้อมูล
  - 1.5 เวลา
2. ผลกระทบทางด้านวิศวกรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ
  - 2.1 ด้านกำลังคน
  - 2.2 ด้านข้อมูล

Thomas และ Yiakoumis (1988) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้าง โดยได้อ้างอิงถึงทฤษฎีประสิทธิภาพ และรูปแบบขององค์ประกอบ โดยได้แบ่งองค์ประกอบออกเป็น 4 ประเภทหลักคือ

1. องค์ประกอบจากการออกแบบ แบ่งออกเป็น
  - 1.1 ความสามารถการก่อสร้าง
  - 1.2 คุณภาพของเอกสาร
  - 1.3 ความต้องการข้อกำหนด
  - 1.4 ความต้องการควบคุมคุณภาพ

2. องค์ประกอบจากการจัดการ แบ่งออกเป็น
  - 2.1 การควบคุมการจัดการ
  - 2.2 โครงสร้างแรงงาน
  - 2.3 วิธีการ และ กำหนดงาน
3. องค์ประกอบจากสนาม แบ่งออกเป็น
  - 3.1 การเข้าถึง และ การวางผัง
4. องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น
  - 4.1 ภูมิอากาศ และ การวางผัง

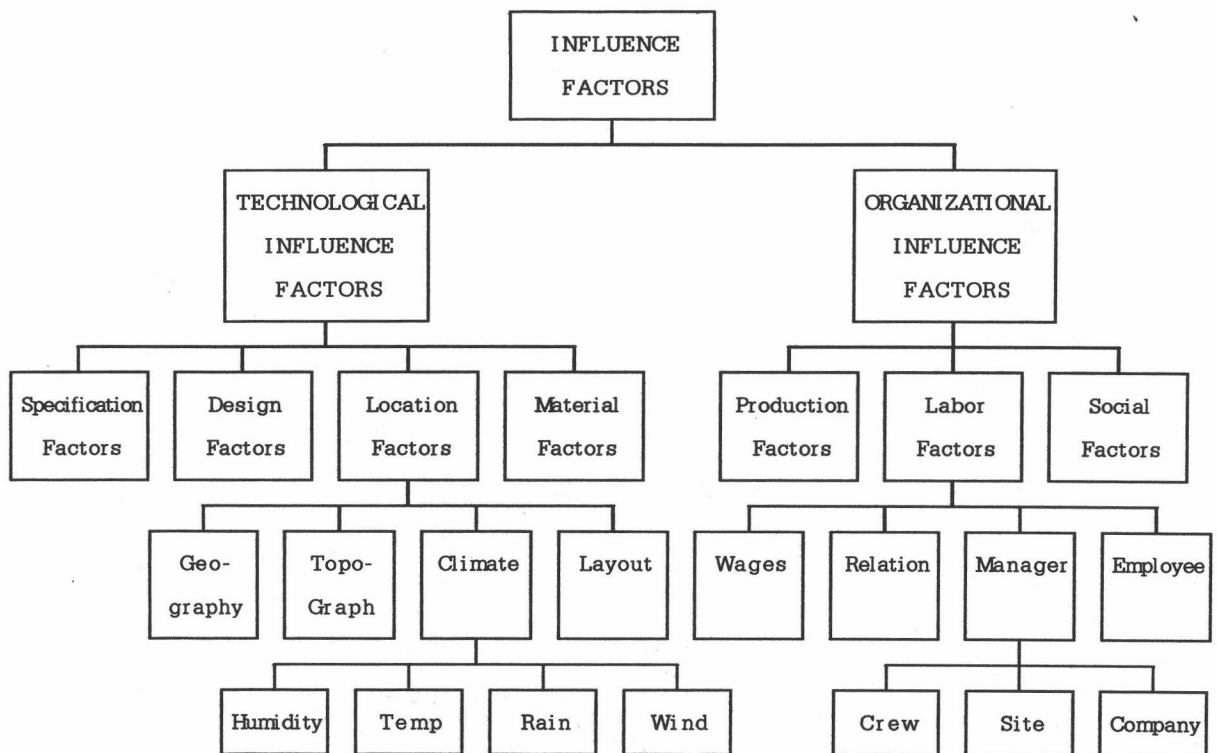
Olomolaiye และ Ogunlana (1989) ได้จัดองค์ประกอบหลักออกเป็น 4 กลุ่มคือ

1. วิธีการ และ เทคโนโลยี
2. การจัดการสนาม และ การใช้แรงงานให้เป็นประโยชน์
3. สิ่งแวดล้อมของการทำงาน
4. แรงจูงใจและการกระตุ้นด้านการเงิน

Zohar Herbsman และ Ralph Ellis (1990) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้าง โดยได้แบ่งองค์ประกอบออกเป็น 2 ประเภทหลักคือ (ดังแสดงในรูป 2.2)

1. องค์ประกอบทางด้านเทคนิค ได้จำแนกออกเป็น 4 ประเภทย่อย
  - 1.1 องค์ประกอบเฉพาะ
  - 1.2 ข้อมูลทางด้านการออกแบบ
  - 1.3 คุณสมบัติทางด้านสถานที่
  - 1.4 องค์ประกอบทางด้านวัสดุ
2. องค์ประกอบทางการบริหาร ได้จำแนกออกเป็น 3 ประเภทย่อย
  - 2.1 องค์ประกอบจากผลิตรกรรม
  - 2.2 องค์ประกอบจากแรงงาน
  - 2.3 องค์ประกอบทางด้านสังคม

รูปที่ 2.2 A schematic chart for classification of Construction Productivity Influence Factors

2.4 สรุป

การวัดประสิทธิภาพ หมายถึง การเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างการปฏิบัติกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และจากการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้างจะเห็นได้ว่า มีการจำแนกและจัดกลุ่มองค์ประกอบที่สำคัญโดยพิจารณาจากส่วนการนำเข้า (Input) ประกอบด้วย

1. การจัดการงานสนาม (Site Management)
  - 1.1 การวางแผนงานและตารางกำหนดเวลา (Planning and Scheduling)
  - 1.2 การวางผังงานก่อสร้าง (Site Layout)
  - 1.3 วิธีปฏิบัติในสนาม (Site Practice)
  - 1.4 การจัดการความปลอดภัย (Safety Management)
2. การจัดการวัสดุ (Materials Management)
  - 2.1 การวางแผนการใช้วัสดุ (Materials Planning)
  - 2.2 การจัดหาวัสดุ (Procurement)
  - 2.3 การส่งมอบวัสดุ (Delivery)
  - 2.4 การเก็บวัสดุ (Storage)

3. การจัดการเครื่องจักร (Equipment Management)
  - 3.1 การวางแผนการใช้เครื่องจักร (Equipment Planning)
  - 3.2 ความสามารถของเครื่องจักร (Capacity)
  - 3.3 การบำรุงรักษาเครื่องจักร (Maintainability)
4. การจัดการแรงงาน (Manpower Management)
  - 4.1 การวางแผนการใช้แรงงาน (Manpower Planning)
  - 4.2 การหมุนเวียนแรงงาน (Turnover)
  - 4.3 การฝึกฝนแรงงาน (Training)
  - 4.4 การปรับปรุงฝีมือแรงงาน (Skill Improvement)
  - 4.5 การควบคุมคุณภาพฝีมือแรงงาน (Quality Control)

องค์ประกอบทั้งหมด ได้จัดแบ่งโดยยึดถือจากขั้นตอนการปฏิบัติของการจัดการ เพื่อได้ดำเนินการอย่างสอดคล้องและต่อเนื่องในการดำเนินการ